

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.20.896/2022/12.

A tanács tagjai: Nyírőné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Bernáthné dr. Gönczi Ágnes ügyvéd (cím1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Hronszy Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző:

dr. Hronszy Regina ügyvéd)

A per tárgya: szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezése és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.502/2022/10.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Szerencsi Járásbíróság 2.P.20.378/2019/254.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 426.720 (négy százhuszonhatezer-hétszázhusz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek 2015 januárjától 2019. július 31-ig élettársi kapcsolatban éltek, 2016. április 28-án LB, 2018. augusztus 4-én LD nevű gyermekeik születtek. Az életközösség fennállása alatt a család megélhetésének költségeit jellemzően az alperes biztosította, a felperes pedig a gyermekek gondozását, nevelését látta el. A peres felek a kisfiukat 2019. május 6-án szakorvosi vizsgálatra vitték el, fitymaszűkület miatt kérték vizsgálatát. A szakorvos otthoni kezelést, valamint (panaszok esetén korábbi, egyéb esetben) két hónappal későbbi kontrollvizsgálatot írt elő. A kontrollvizsgálat 2020. május 18-án valósult meg. A gyermeknél húgycső fejlődési rendellenességet is diagnosztizáltak 2021. június 2-án. A peres felek utolsó közös lakóhelye az alperes által használt helység, utca, házszám szám alatti ingatlanban volt, innen költözött el a felperes életközösségük megszűnésekor (2019. július 31.) a gyermekekkel a szülei helységli ingatlanába. Az alperes ezt követően több esetben meglátogatta a gyermekeket és kapcsolattartásra elvitte magával a kisfiút, akit 2019.

augusztus 18. után nem vitt vissza a felpereshez. A gyermek ideiglenes intézkedés eredményeként 2019. október 17-én került vissza a felpereshez. Az alperes időközben új élettársi kapcsolatot létesített, mely kapcsolatából gyermeke is született. A peres felek nevelési képessége átlagos, őszintén kötődnek gyermekeikhez, szeretetteljes nevelési légkört biztosítanak számukra. A felek környezete alkalmas gyermekeik ellátására. A felperes alkalmi munkát végez, az alperes ügyvezető munkakörben dolgozik.

A felperes keresete, az alperes védekezése és viszontkeresete

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság őt jogosítsa fel a gyermekek szülői felügyeletének gyakorlására, szabályozza az alperes és a gyermekek kapcsolattartását, valamint kötelezze az alperest gyermektartásdíj megfizetésére.

[3] Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását. Viszontkeresetet terjesztett elő, melyben elsődlegesen mindkét gyermek; másodlagosan a kisfiú szülői felügyeletének gyakorlására való feljogosítását; harmadlagosan a gyermekekkel való kapcsolattartás szabályozását kérte a felperes által kértektől részben eltérően.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperest jogosította fel a gyermekek szülői felügyeletének gyakorlására. Szabályozta az alperes és a gyermekek kapcsolattartását, gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

[5] Ítélete indokolásában megállapította az egyesített igazságügyi pszichológus és pszichiáter, valamint orvosszakértői vélemények alapján, hogy a peres felek nevelési képessége átlagos, megfelelően, őszintén kötődnek gyermekeikhez, szeretetteljes nevelési légkört biztosítanak számukra, a kisfiú egyformán erősen kötődik mindkét szülőhöz. Az alperes élettársa őszintén kötődik a felek gyermekeihez. A peres felek környezete alkalmas gyermekeik ellátására. A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése során elsődleges a gyermekek érdeke, kiemelt szempont a gyermekek állandósághoz való igénye, ezt pedig a gyermekeket évek óta nevelő és gondozó felperes biztosítja. A kislány életkorából adódóan is elsősorban anyai gondoskodásra szorul, annak lehetősége nem merült fel, hogy a testvéreket elválasszák egymástól. A felperes előtt is ismert volt a kisfiú egészségi problémája, ennek ellenére ugyan a gyermek szakorvosi ellátásában nem közreműködött megfelelően, azonban nem állapítható meg, hogy ebből eredően a gyermeknél bármilyen károsodás bekövetkezett volna.

[6] Az alperes fellebbezését, a felperes csatlakozó fellebbezését (mely az elsőfokú ítélet indokolásának részbeni megváltoztatására irányult) elbíráló másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a gyermekek szülői felügyeletének gyakorlására az

alperest jogosította fel, kötelezte a felperest a gyermekek 8 napon belüli átadására az alperesnek, mellőzte az alperes és a gyermekek kapcsolattartásának szabályozását, az alperes gyermektartásdíj megfizetésére való kötelezését, szabályozta a felperes és a gyermekek kapcsolattartását, ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását részben megváltoztatta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 forint perköltséget.

[7] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a peres felek a kisfiuk orvosi kezelése során nem tudtak együttműködni, gyermeküket több alkalommal különböző szakorvoshoz is elvitték, de kölcsönösen nem fogadták el a másik fél által felkért szakorvos állásfoglalását, ez a gyermekük érdekei ellen ható magatartás. A beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői véleményben foglaltak szerint a peres felek azonos nevelési képességgel rendelkeznek, ezért jelentősége volt az egyéb körülmények mérlegelésének annak megállapítása érdekében, hogy a két azonos nevelési képességű szülő közül melyikük jogosítható fel a szülői felügyelet gyakorlására.

[8] A felperes terhére értékelte azt a körülményt, hogy a 2019. május 6-án előírt kontrollvizsgálatra nem vitte el a kisfiút, a vizsgálat csak 2020. május 18-án valósult meg. A gyermek 2019. október 17-től a felperes gondozásában állt, a felperes előtt ismert volt a szakorvosi ellátás szükségessége, ennek ellenére nem közreműködött abban. Hozzáállása alkalmas lehetett arra, hogy az egészségi állapot romlása veszélyeztesse a gyermek egészséghez való jogának érvényesülését. Nem csak annak „lehet” jelentősége, hogy a veszélyeztető állapot fennállása tényleges egészségkárosodást okozott-e, hanem annak is, hogy a gyermeket folyamatosan gondozó szülőtől elvárható a gyermek egészsége veszélyeztetésének elkerülése. Utalt a Kúria Pfv.II.21.206/2019/4. számú ítéletének indokolásában kifejtettekre, mely szerint a szülő terhére kellett értékelni azt, hogy miután a gyermek leesett egy játékeszközről, csak több nap elteltével vitte el orvoshoz, ahol utóbb kulcsfontosságú diagnosztizáltak. Ez a fajta mulasztás a féltő, körültekintő szülői gondoskodás hiányára utal. Ha a felperes elvitte volna a kisfiút a kontrollvizsgálatra, hamarabb kiderülhetett volna a gyermeknél az a fajta húgycső fejlődési rendellenesség, ami egy veleszületett betegség, de a fitymaszűkület és letapadás miatt 2021. június 2-ig nem volt észlelhető. A felperes a gyermek egészségi problémájával összefüggésben őt terhelő kötelezettségének teljes mértékben nem tett eleget, ami közvetlen veszélyeztető helyzetet ugyan nem eredményezett, azonban sérült a gyermek érdekének és jogainak fokozott védelmére vonatkozó követelmény, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:2. § (1) bekezdése.

[9] A felperes hátrányára értékelte, hogy nem létesített a gyermekek eltartásának anyagi fedezetét nagyobb mértékben biztosító, magasabb jövedelmet kínáló munkaviszonyt, habár ezt a munkaerőpiacon jelentkező munkaerőhiány megkönnyítette volna. A felperes alkalmi munkát végez, ebből a nyári hónapokban 50.000, egyébként 10-20.000 forint bevétele származik.

[10] A felperes terhére megállapított első- és másodfokú perköltség összeg áll arányban az alperes jogi képviselője perben kifejtett tevékenységével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása, másodlagosan az első-, vagy a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt – a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Hivatkozott Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XVI. cikk (1) bekezdésében, a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 3. cikk 1. pontjában, a Ptk. 4:2. §-ában, 4:152. §-ában, 4:167. § (2) bekezdésében, 4:173. §-ában, 4:178. §-ában, 4:180. §-ában, 4:181. §-ában, 4:215. §-ában, 4:216. §-ában, 4:218. §-ában, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 183. §-ában, 214. § (1) bekezdésében, 253. §-ában, 263. §-ában, 265. §-ában, 266. §-ában, 279. § (1) és (2) bekezdéseiben, 341. § (1) bekezdésében, 346. § (4) és (5) bekezdéseiben, 369. § (3) bekezdés a) c) d) pontjaiban, 370. §-ában, 381. §-ában foglaltak megsértésére.

[12] Érvelése szerint a másodfokú bíróság döntése során nem mérlegelte azt, hogy a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben. A másodfokú bíróság megalapozatlan döntést hozott, iratellenesen állapította meg a tényállást, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével adott helyt a viszontkeresetben foglaltaknak. Alaptalanul minősítette az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás eredményét okszerűtlennek, alaptalanul módosította, valamint egészítette ki a tényállást, és állapította meg, hogy megszegte a kislány egészségügyi ellátásával kapcsolatos kötelezettségét, továbbá nem biztosította gyermekei ellátásához a szükséges anyagi fedezetet. A kiegészített tényállás is kedvezőbb volt számára, ennek ellenére a másodfokú bíróság az alperest minősítette alkalmasabbnak a gyermekek nevelésére. Jogszabálysértő módon mérlegelte felül a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését, nem teljesítette indokolási kötelezettségét, hogy miért határozott meg 8 napos kiadási határidőt. Nem határozta meg, hogy mi indokolja a kislány esetében az alperes feljogosítását a szülői felügyelet gyakorlására. A kapcsolattartást is törvénysértőn szabályozta, csupán hétfélig kapcsolattartást biztosított a fokozatosság elvének figyelmen kívül hagyásával. A kislány vélt érdekeit a kislány érdekei elé helyezte, az egyik gyermeknél figyelembe vett mulasztást a másik gyermek esetében is értékelte. A mindkét gyermeket érintő döntést a törvényszék csak szakértői vélemény alapján hozhatott volna. Az alperes nem alkalmas a kislány gondozására.

[13] A másodfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy az alperes körülményei alkalmasak-e a gyermekek számára. Az alperessel való életközösségének megszűnését követően megfelelő körülmények között gondozta, nevelte gyermekeit, ezen körülményekben változás nem következett be, emiatt sem volt indokolt a szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatása, és azért sem, mert ez nem szolgálja a két gyermek érdekét.

[14] A másodfokú bíróság nem értékelte azt a körülményt az alperes terhére, hogy 2019 augusztusában elszakította őt a kisfiától, a kapcsolattartást korlátozta, és a bíróság ideiglenes intézkedésére adta ki a gyermeket. Az alperes kötelessége lett volna 2019. május 6-tól 2019. október 17-ig a kisfiú visszavitele a magánorvosi szakrendelésre, közös döntés eredménye volt, hogy nem vitték vissza a gyermeket 2019 júliusában kontrollvizsgálatra. A kontrollvizsgálat nem volt kötelező, csupán javaslatként ajánlották. A gyermek 2019. október 17-ig az alperesnél volt, az alperes nem vitte el kontrollvizsgálatra, miután a gyermek

visszakerült hozzá, az alperes elvitte a gyermeket vizsgálatra 2020. február 22-én. Tehát egy kontrollvizsgálatot, a 2019 decemberében esedékest mulasztotta csupán el. A koronavírus-járvány következtében 2020. március 15-től május 8-ig semmilyen orvosi ellátást nem lehetett igénybe venni, az első lehetséges időpontban, 2020. május 18-án elvitte a gyermeket a kontrollvizsgálatra. A törvényszék a beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltakon túlterjeszkedve állapított meg ok-okozati összefüggést a fitymaszkület és a húgycsőfejlődési rendellenesség diagnosztizálása között. Az alperessel felváltva vitte a kisfiút különböző orvosokhoz, akik eltérő diagnózisokat állapítottak meg.

[15] Az alperes jelenlegi élettársa gyermeknevelési képességeit illetően nem volt szakértői vizsgálat. Okszerűtlen az a következtetés, hogy elvárható lett volna tőle, hogy magasabb jövedelmet biztosító munkaviszonyt létesítsen, hiszen ennek lehetőségétől éppen az alperes fosztotta meg. A másodfokú bíróság nem vizsgálta az alperes lakáskörülményeit, napirendjét, a kislány kötődését az alpereshez és testvéréhez, továbbá azt, hogy az eddigi környezetéből történő kiragadása hogyan fogja érinteni. A kislány hosszabb időt még sohasem töltött nélküle, a gyermeket szakértő nem vizsgálta meg. Sérült az állandóság követelménye is. A másodfokú bíróság döntésével mindkét gyermekét valós és lényeges indokok nélkül szakította el tőle. A jogerős döntést egyetlen adat sem támasztja alá, sőt azokkal kifejezetten ellentétes.

[16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmének több pontjában is csupán általánosságban vitatta a jogerős ítéletet, konkrét indokolást, vagy konkrét jogszabálysértést több helyen nem tartalmaz, illetve nem nevez meg a felülvizsgálati kérelem, így ezeket az érveket érdemben elbírálni nem lehet. A felperes gyakorolta 2019. október 17-től a szülői felügyeletet kizárólagosan, ebből következően csak az ő terhére lehetett értékelni a kontrollvizsgálatok elmulasztását. A felperes 2020. május 18-án vitte el a gyermeket a vizsgálatra azért, hogy felé bizonyítsa. Ezt megelőzően tapasztalva gyermeke fájdalmait, 2020. február 22-én sürgősségi ellátást vett igénybe, majd pedig 2021. április 7-én és június 2-án is elvitte vizsgálatra. A felperes 2021. június 10-én kereste fel a szakorvost a gyermekkel. Ő folyamatosan tartotta a kapcsolatot dr. PJ szakorvossal, lefoglalta 2019 október végére a következő vizsgálat időpontját, de azt megelőzően pár nappal vissza kellett vinnie a gyermeket a felpereshez. A kontrollvizsgálatok nem csupán lehetőséget jelentettek, hanem kötelező jelleggel kellett volna azokat teljesíteni. A másodfokú bíróság döntése során nem csak arra volt figyelemmel, hogy a kisfiú esetében elmulasztotta a felperes a szülőtől elvárható magatartás tanúsítását, a kontrollvizsgálatok lehetőségének megteremtését, hanem arra is, hogy a gyermekek eltartásához megfelelő anyagi háttérrel nem tudta/nem akarta megteremteni, ami ugyancsak megkérdőjelezi nevelési alkalmasságát mindkét gyermeket érintően. A javára megállapított első- és másodfokú perköltség leszállítása azért sem indokolt, mert erre vonatkozó kifejezett kérelmet nem terjesztett elő a felperes. Eleget tett vállalt kötelezettségének, és a gyermekek átadását követően gondozásukról a helység, utca, házszám szám alatti ingatlanban gondoskodik.

[17] A peres felek részletes előadásokat tettek a jogerős ítélet meghozatala után történt eseményekről.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] Előre bocsátja a Kúria, hogy a Pp. 413. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett – továbbiak mellett – tartalmaznia kell: a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát, vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja, valamint a Kúria döntésére vonatkozó határozott kérelmet, hogy a kérelmező milyen tartalmú döntés meghozatalát kívánja.

[19] A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei közötti felülbírálata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem – mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz – jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja.

[20] A PK vélemény 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett rendkívüli perorvoslatot megalapozó hiányosságát, ezzel összefüggésben részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. Fenn kell állnia a kifejtett jogi álláspont, a jogszabálysértés tartalmi körülírása és a megsértettként állított jogszabályhely közötti összefüggésnek is. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi.

[21] A Pp. 413. § (1) bekezdése kógens (kötelező) szabályként foglalja össze a felülvizsgálati kérelem azon minimális és konjunktív (összekapcsolódó) tartalmi elemeit, amelyek nélkül a fél beadványa alkalmatlan volna a felülvizsgálati eljárás megindításának, valamint a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése érdemi felülbírálata jogkövetkezményeinek kiváltására. A tartalmi elemek hiánya vagy nem megfelelő meghatározása esetén a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy pontosan, egyértelműen megfogalmazott módon megismerhesse azt az okot, vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének a tartalmi és perjogi kereteit is.

[22] A felülvizsgálati kérelem mint rendkívüli jogorvoslati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, továbbá a kettő közötti tartalmi összefüggés feltárása. Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott

tartalmi követelményekkel. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést, és a jogszabálysértésre történő hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek. A hivatkozott PK vélemény a 2017. december 31-ig hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény talaján született, azonban rendelkezéseit az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat szerint a Pp. alkalmazásával összefüggésben is alkalmazni kell.

[23] A felperes felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény, az Egyezmény rendelkezésének, valamint a Ptk. és a Pp. több rendelkezésének a megsértését állította, azonban a szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés (Ptk. 4:167. §) esetében tett eleget a megsértettként állított jogszabályhely megjelölésére és a jogszabálysértés körülírására, továbbá a kettő közötti tartalmi összefüggés feltárására vonatkozó kötelezettségének. A Pp. esetében pedig a bizonyítás eredményének mérlegelésére [279. § (1) bekezdés], a jogi indokolás tartalmára [346. § (5) bekezdés], valamint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörére [369. § (3) bekezdés *a), c), d)* pontok] vonatkozóan jelölte meg a megsértettként állított jogszabályhelyet, írta körül a jogszabálysértést és tárta fel a kettő közötti tartalmi összefüggést. Felülvizsgálati kérelmében a felperes tehát kizárólag az előbbieken megjelölt jogszabályi rendelkezések megsértését indokolta. A többi jogszabályhely megsértését úgy jelölte meg, hogy nem adta elő szövegesen a jogszabálysértést és annak indokait. A felülvizsgálati kérelemnek így az Egyezmény 3. cikk 1. pont, a Ptk. 4:2. §, 4:152. §, 4:173. §, 4:178. §, 4:180. §, 4:181. §, 4:215. §, 4:216. §, 4:218. §, a Pp. 183. §, 214. § (1) bekezdés, 253. §, 263. §, 265. §, 266. §, 341. § (1) bekezdés, 370. §, 381. § megsértését állító hivatkozása nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdésében és a PK véleményben megfogalmazott követelményeknek, ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem ezen tartalmi elemeit érdemben nem vizsgálhatta, hiszen a pontosan megjelölt és idézett – vélt – jogszabálysértés jogi érvelés nélkül nem elegendő a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásához.

[24] A Kúria gyakorlatának (Kfv.VI.35.005/2017/2., Pfv.III.20.015/2019/2.) megfelelően az Alaptörvény meghatározott cikkére való hivatkozás nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdésében előírt feltételeknek, mert a Pp. kifejezetten jogszabálysértés esetén teszi lehetővé felülvizsgálat előterjesztését. Az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdése taxatív felsorolása értelmében azonban az Alaptörvény nem jogszabály, hanem az R. cikk (1) bekezdése szerint a jogrendszer alapja.

[25] A kapcsolattartás rendezése (Ptk. 4:181. §) körében arra hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében, hogy azért jogszabálysértő a kapcsolattartás szabályozása, mert a másodfokú bíróság csupán hétvégi kapcsolattartást szabályozta a fokozatosság elvének figyelmen kívül hagyásával. A kapcsolattartás rendezésével összefüggő felülvizsgálati érvelést a Kúria azért sem tudta érdemben vizsgálni, mivel a felperes nem határozta meg, hogy a jogerős ítéletben foglaltaktól eltérően milyen formában tudta volna elfogadni a kapcsolattartás rendezését.

[26] A szülő tartási kötelezettségével (Ptk. 4:215. §) összefüggésben csupán arra utal a Kúria, hogy a másodfokú bíróság tartásdíj megfizetésére nem kötelezte a felperest, ezért ennek a jogszabálynak a megsértése fel sem merülhetett.

[27] A jogerős ítéleti rendelkezés alapján a felperesnek a gyermekeket 8 napon belül kellett átadnia az alperesnek. A Pp. 407. § (1) bekezdés c) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak a jogerős ítéletnek – továbbiak mellett – a teljesítési határidőre vonatkozó rendelkezése ellen. Az idézett jogszabályi rendelkezés alapján tehát a Kúria a teljesítési határidőt érintő felülvizsgálati érvelést érdemben nem vizsgálta.

[28] A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte az őt terhelő perköltség mértékét, de nem jelölte meg, hogy a perköltséget illetően milyen tartalmú döntés meghozatalát kívánja a Kúriától, azaz nem jelölte ki a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi keretét [a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között jár el], ebből következően pedig érdemben ezzel a felülvizsgálati igényrel sem tudott foglalkozni a Kúria.

[29] A Pp. 422. § szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt. A Kúria ezért nem vizsgálta a feleknek a jogerős ítélet meghozatala után történt eseményekre tett előadásait.

[30] A Kúria a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezést vizsgálta érdemben, az ekként elbírált felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[31] A Pp. 406. § (1) bekezdésében és a 424. § (1) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi, vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[32] A felperes felülvizsgálati kérelmében a bizonyítékok téves értékelését (ennek körében egyes bizonyítékok értékelésének hiányát), a bizonyítás eredményének mérlegelését, a jogerős ítélet jogi indokolásának hiányát állította.

[33] A Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati érvelés a felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakadóan nem vizsgálható, azaz a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és a bizonyítékok újabb egybevetésére és értékelésére a felülvizsgálati eljárásban már nincs lehetőség. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljárt bíróságok a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutottak-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok ismételt egybevetésére (ún. felülmérlegelésére) a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető

nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. Az adott esetben mindezek azonban nem állapíthatók meg.

[34] A szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezése során a gyermek érdekének kiemelt jelentősége van. Annak a szülőnek kell biztosítani a szülői felügyelet gyakorlásának jogát, aki valóban kedvezőbb feltételeket biztosít a gyermek fejlődése szempontjából. A megalapozott döntés meghozatalához a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülményt fel kell tárnia és ezek együttes mérlegelésével kell határoznia. Vizsgálni kell azt, hogy a szülők egyénisége, életmódja, erkölcsi tulajdonságai alkalmassá teszik-e őket a gyermek nevelésére. Tekintettel kell lenni arra, hogy a szülő őszintén ragaszkodik-e gyermekéhez, milyen érzelmekkel viseltetnek egymás iránt, milyenek a szülő nevelési képességei. Figyelemmel kell lenni a szülők lakáshelyzetére, arra, hogy a gyermek lakhatását milyen személyekkel való együttélés mellett tudják biztosítani, hogyan tudják a gyermek iskoláztatását, egészségügyi ellátását megoldani. A gyermek érdekének szem előtt tartásával kell minden tényezőt értékelni, egyetlen körülményt sem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor egyetlen körülményt sem lehet túlértékelni.

[35] A perben eljáró bíróságok megalapozottan jutottak arra a következtetésükre, hogy a peres felek nevelési képessége átlagos, megfelelően, őszintén kötődnek gyermekeikhez, szeretetteljes nevelési légkört biztosítanak számukra. Figyelemmel arra, hogy a peres felek azonos nevelési képességgel rendelkeznek, jelentősége volt az egyéb körülmények mérlegelésének annak megállapításához, hogy az azonos nevelési képességgel rendelkező felek közül melyik fél jogosítható fel a szülői felügyelet gyakorlására. Ezen körülmények vizsgálata során a másodfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésére, hogy a felperes a kisfiú egészségi problémájával összefüggésben az őt terhelő kötelezettségének csak részben tett eleget. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményből megállapíthatóan a vizsgált egészségügyi dokumentáció szerint a szakorvosi kontroll nem valósult meg az előírt gyakorisággal, a gyermek otthoni kezelésének megtörténte aggályos. Ezek alapján „szakorvosi evidencia”, hogy a felperes a gyermek ismert egészségügyi eltéréseinek előírt szakorvosi ellátásában nem megfelelően közreműködött, hozzáállása alkalmas lehetett arra, hogy az egészségi állapot romlása veszélyeztesse a gyermek egészséghez való jogának érvényesülését. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény tartalma szerint a 2020. május 18-ai státusz: a fityma nyílás ismét beszűkült, a húgycső nyílás anatómiai helyén nyílik, éppen csak látható, a fityma hátra húzhatatlan. A 2021. április 7-ei státusz: a fityma nem húzható hátra, a makk nem hozható látótérbe. A 2021. június 2-ai kontroll státusz: a hátrahúzás kíméletesen már lehetséges, látható a fityma részleges letapadása, emellett a húgycsőnyílás anatómia helyétől 5-6 mm-re nyílik, az anatómia helyet és a jelenlegi húgycsőnyílást sekély árok köti össze. A szakértői véleményben foglaltak szerint a szakorvosi kontrollok nem valósultak meg az előírt gyakorisággal (a diagnózis megállapítását követő két éven keresztül évente 6x2 alkalom helyett évente egyszer tudta gyermeksebész az eltérés progresszióját vizsgálni), az éves vizsgálatok eredményei pedig arra utaltak, hogy az „otthon végzett bizonytalan beavatkozások” állhattak az állapot stagnálása, romlása hátterében. Ezekből az adatokból okszerűen, jogszabálysértés nélkül vonhatott le az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést a másodfokú bíróság, és juthatott [Pp. 369. § (3) bekezdés a) c) d) pontok] arra a következtetésre, hogy a felperes elhanyagolta a gyermeke orvosi ellátásával összefüggő teendőit, és emiatt az alperes feljogosítása indokolt a szülői felügyelet gyakorlására. A másodfokú bíróság a kisfiú esetében megállapított mulasztást nem értékelte a kislányt érintően is a felperes terhére, hiszen nem merült fel olyan adat, ami a testvérek elválasztását

alátámasztotta volna. A másodfokú bíróság kellően megindokolta döntését, ítélete a jogi indokolást is tartalmazza, nem sérült a Pp. 346. § (5) bekezdése.

[36] A felülvizsgálati érveléssel ellentétben az igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálat kiterjedt az alperes jelenlegi élettársának vizsgálatára is. Ő az a személy, akire az alperes támaszkodhat a peres felek gyermekeinek gondozása, nevelése során.

[37] Megalapozottan értékelte a másodfokú bíróság azt a tényt, hogy a felperes nem létesített a gyermekek eltartásának anyagi fedezetét nagyobb mértékben biztosító, magasabb jövedelmet kínáló munkaviszonyt, habár ezt a munkaerőpiaci helyzet nem nehezítette meg. Természetesen ezt a következtetést azon tény figyelembe vételével lehetett levonni a vizsgált körülményekből, hogy a felperest az aktív jelenlét a munkaerőpiacon csak azt követően terhelte, hogy véget ért a gyermekgondozási segély folyósításának időszaka, hiszen a felperes éveken keresztül ebben az állami ellátásban részesült, továbbá a felek együttélése során a munkamegosztás abban a formában valósult meg közöttük, hogy az alperes dolgozott munkahelyén, a felperes pedig az otthoni teendőket látta el a két gyermek gondozása, nevelése mellett.

[38] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[39] A Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 83. § (5) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét, és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege, melyet a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és a 4/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján állapított meg.

[40] A felperes teljes személyes költségmentességben részesül, ezért a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[42] Az ítélete elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. január 24.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Mátraháziné

tisztviselő